

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Natálie Sudaková

Název práce: Rola soukromých vojenských společností v mírových misích OSN

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): Tomáš Weiss

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Práce se zabývá skutečnou a potenciální rolí soukromých vojenských společností v mírových misích Organizace spojených národů. Představuje pojem soukromých vojenských společností, myšlenku a účel mírových misí OSN a pokouší se vyhodnotit, do jaké míry mohou soukromé vojenské společnosti mírové mise OSN posílit. Cíl je formulován poměrně jasně, není ovšem zřejmé, proč je otázka relevantní a čtenáře by měla zajímat hledaná odpověď, tj. práce není jasně zasazená do současné debaty o problému.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Práce pracuje s širokouází akademické literatury. Velká část je ovšem založena na několika málo monografiích (2-3 pro kapitulu o soukromých vojenských společnostech, 1-2 pro kapitulu o mírových misích OSN).

Argumentace je místy poněkud nepřehledná. Autorka míchá dohromady příklady misí OSN, unilaterálních misí států nebo jejich koalic a příklady, v nichž národní vlády najaly soukromé subjekty k řešení bezpečnostní situace na svém území. V každém takovém případě se nicméně jedná o značně odlišný scénář a je sporné, jestli je možné závěry z jednoho typu operace bez problémů aplikovat na jiný typ operace – jiný právní základ, jiný zdroj legitimacy atd.

Hlavní argument práce, tedy že soukromé vojenské společnosti některé věci umějí, takže by je OSN mohla využívat, sice na první pohled dává smysl, ale není úplně přesvědčivý. Hlavní slabinu vidím ve skutečnosti, že autorka porovnává operace soukromých společností (úzce definované, časově i úkolové omezené) s široce pojatými a dlouhodobými misemi pod hlavičkou OSN. Tyto mise jsou do značné míry „zbytkové“ mise, tj. OSN tyto krize řeší, protože nikdo jiný je řešit nechce. Jsou tak z definice obtížné, ne-li nespelnitelné. Naprostou většinou se liší kontext, který brání přenosu poznatků z jednoho typu operace do druhého (viz například argumentace případem Sierry Leone na s. 39). Navíc je sice zřejmé, že mise OSN mají mnoho slabin, ale ty v mnoha případech vyplývají z toho, že velké, bohaté a dobře vybavené státy nechtějí do misí své vojáky posílat (např. USA). Pak se ovšem není možné divit tomu, že má OSN problém například se sběrem zpravodajských informací.

Podobný problém vidím v nedostatečném oddělování klientů soukromých společností. Domnívám se, že je zásadní rozdíl, jestli si soukromou společnost najme stát, na jehož území společnost působí, jiný stát nebo mezinárodní organizace, anebo soukromý aktér, například nevládní organizace. Legitimita se výrazně liší a také se liší dostupnost alternativ.

Metodologicky není práce jasně vystavěná. Na jednu stranu autorka píše o kvalitativní jednopřípadové studii (s. 5), na stejné stránce ovšem tvrdí, že bude zkoumat „případy a oblasti“. Navíc se v práci nikde žádná případová studie neobjeví, maximálně tak několik anekdot z působení misí OSN nebo nasazení soukromých vojenských společností. Není také jasné, jak by mělo být možné na základě „skúmania prípadov a oblastí, kde sa SVS prejavili najefektívnejšie“, sestavit „možné riziká a výhody vyplývajúce zo spolupráce“ OSN a soukromých společností (s. 5). Kromě toho, že není nikde vysvětleno, co přesně znamená nejefektivnější a jak se to pozná, tak si nemyslím, že by právě nejefektivnější případy měly být dobrým zdrojem zkoumání rizik.

Struktura práce je víceméně logická. Jen v kapitole věnované misím OSN se na řadě míst objevují odkazy na potenciální roli soukromých společností, což předbíhá logiku textu a mělo být ponecháno až na další kapitulu, která je potenciálu soukromých společností v misích OSN věnována (např. s 29).

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Formálně je práce vcelku v pořádku až na několik drobností a překlepů (za zmínku stojí zvláštní psaní slova „outsourcing“, které je v textu opakovaně uváděné jako „outsorsing“). Značnou výhradu mám k seznamu literatury, který je nepochopitelně řazený podle křestního jména autora. Rozdělení zdrojů do kategorií je také neobvyklé – např. monografie v. sborníky (co přesně je sborník a jak se liší od kolektivní monografie?), ale zejména kategorie „internetové články“, která obsahuje studie z akademických časopisů.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Celkový dojem z práce je smíšený. Na jednu stranu jde o zajímavé téma a autorka vycházela z množství relevantních zdrojů, na straně druhé je ale práce trochu odbytá koncepčně (viz komentáře výše). Argumentace není přesvědčivá a místy dosti zavádějící (viz např. odstavec na s. 39 porovnávající cenu operace společnosti *Executive Outcomes* a mise OSN v Sierra Leone, kde autorka srovnává absolutní částky bez uvedení velikosti operací, počtu účastníků, jejich úkolů atd.).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Autorka by mohla během obhajoby odpovědět na následující otázky:

- a) Jak si autorka vysvětluje stoupající oblibu angažmá soukromých společností při řešení krizí ve světě?
- b) Mohou soukromé bezpečnostní společnosti legitimním způsobem asistovat při reformě bezpečnostního sektoru? Nejsou tyto společnosti ve skutečnosti spíše problémem pro demokratický bezpečnostní sektor?
- c) Souhlasí autorka s názory, že se v případě soukromých vojenských společností jedná o žoldnéře nebo ne a proč?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou **dobře**.

Datum: 6. června 2016

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.